

Asko Itkonen

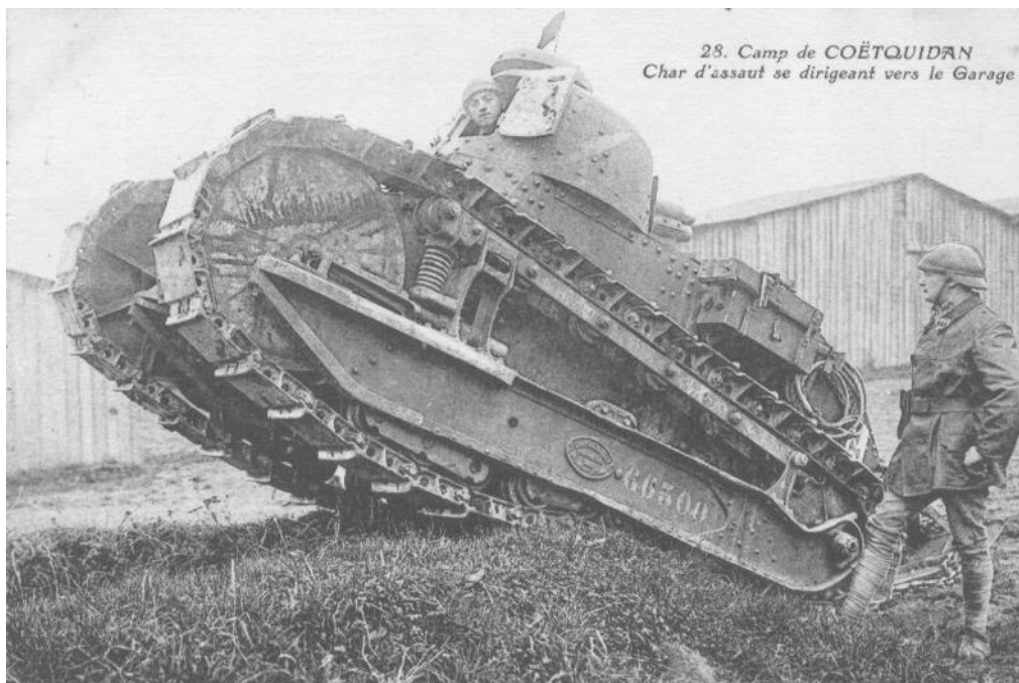
Ranskan tankit 1915-1950

Ranskan panssarijoukkojen komentaja Jean Baptiste Estienne esitti vuonna 1921 ajatuksen mekanisoidusta joukosta, joka kykenisi yhden yön aikana murtautumaan vihollisen etulinjasta 80 kilometrin syvyyteen.

Oli tarve perustaa 100 000 miehen, 4000 tankin ja 8000 kuljetusajoneuvon vahvuinen joukko.

Asko Itkonen

Ranskan tankit 1915-1950

Asko Itkonen

Ranskan tankit 1915-1950

Ranskan tankit 1915-1950

Ensimmäinen painos

Copyright 2020 Asko Itkonen

Kaikki oikeudet pidätetään

Ulkoasu Asko Itkonen

Kustantaja: BoD-Books on Demand, Helsinki Suomi

Valmistaja: BoD-Books on Demand, Nordersted Saksa

ISBN: 978 952 8019299

Sisällysluettelo

ESIPUHE	9
LUKIJALLE	10
TANKKI SYNTYY ENSIMMÄISEN MAAILMANSODAN ASEMASODAN MURTAJAKSI	11
Tankin kehitys vuonna 1915, piikkilankaesteiden raivaajasta hyökkäysvaunuksi	11
Taisteluhautojen ylittäjän kehityksen ensiaskeleita vuoden 1915 syksyyn asti	13
Piikkilankaesteiden raivaajien suunnittelua	17
Ensimmäiset tankin prototyypit syntyvät vuoden 1915 toisella vuosipuoliskolla	20
Schneider CA, Ranskan ensimmäinen tankki	23
Ranskan tankkijoukkojen perustaminen ja kalusto	27
Schneider CA1 tankin ominaisuudet ja tekninen kuvaus	29
Schneider CA1 tankkien tuotanto ja rakennemuutokset	34
Schneider CA1 tankkien taistelukäytöstä	36
Saint Chamond, Ranskan toinen tankki	38
Saint Chamond tankin teknisiä ominaisuuksia	39
Saint Chamond tankin aseistus sekä sähköinen voimansiirto	41
Saint Chamond tankkituotannosta	43
Saint Chamond tankkien ensimmäinen taistelu ja siirto kuljetustehtäviin	46
Schneider CD tykinvetäjä	50
Schneider CA2, CA3 ja CA4 versiot	52
Char 25 t Saint Chamond prototyyppi Saint Chamond tankin korvaajaksi	54
Ranskan uusi kevyt Renault FT17 tankki	55
Renault FT17 tankin rakenteesta	57
Renault FT17 taistelukäytöstä	62
Renault FT17 ensimmäisen maailmansodan jälkeen	63
Renault FT17 nimen merkityksestä	63
Liberty Tank Mark VIII	65
Mark VIII tankin rakenne	67
Ranskan Char C2 myöhästyy ensimmäisen maailmansodan ratkaisutaisteluista	68
Mark VIII proto ja tankkitilaukset	69
Johtopäätöksiä ensimmäisen maailmansodan tankkien kehityksestä ja käytöstä	70
TANKKIEN KEHITYS MAAILMANSOTIEN VÄLISENÄ AIKANA	73
1920-luvulla käyttöön otetut tankit	75
Char 1A ja 2C	75
Estiennen ajatuksia tankkien käytöstä	78
Keskiraskaan tankin kehitysprojektin käynnistäminen 1920-luvun alussa	79
Delaunay-Bellevillen prototyyppi	79
Char B1 tankin valmistukseen johtaneet prototyypit	80
1930-luvulla käyttöön otetut keskiraskaat tankit	83
Char B1 keskiraskas tankki	84
Char B1 bis	85
Char B1 ter	86
Char B1 tankkien käyttö	86

Kevyen jalkaväen tulitukitankin kehittäminen 1920-luvun puolesta välistä alkaen	90
Renault NC	90
Renault Modele 26/27	90
Renault NC31 Char D1 tankkien esisarjana	92
Char D1	93
Panssarirykmentin komentotankki/radiotankki	95
Char D2	96
Char D3 prototyyppi	101
Kevyt tela-alustainen yleisajoneuvo 1930-luvun Ranskan armeijan jalkaväen käyttöön	101
Citroen kevyen telatraktorin prototyyppi	102
Brandt kevyen telatraktorin prototyyppi	103
Renault UE kevyt telatraktori ja Renault UK perävaunu	103
Lorraine, Hotchkiss, Fouga, Berliet ja Renault prototyypit	105
Renault UE2 kevyt telatraktori	106
Ranskalaisen panssarintorjuntatankin kehitystyötä 1930-luvun alussa	109
Kevyt tankki jalkaväelle 1930-luvun alussa	110
Renault ZM / R35	110
Renault R40	111
FMC 36	112
Kevyt tiedustelutankki 1930-luvun Ranskan armeijan ratsuväen käyttöön	115
AMC 34	115
AMC 35	116
AMR 33	117
AMR 33 TSF	120
AMR 33 tankkien telakoneiston muutostöitä	120
AMR 33 miehistönkuljetus ja komentoversio	120
AMR 33 P	120
Renault YI	121
AMR 33 savutustankki	121
Renault AMR 35, Renault ZT	121
AMR Renault ZT 2 ja ZT 3	125
AMR ADF 1	126
Renault YS	126
Renault YS 2	127
Renault ZT 4	128
Maahanlaskujoukkojen tankki	129
Citroen osallistui AMR kevyen tankin kehittämiseen Citroen P 103 prototyypillä	130
Kevyt tankki Ranskan jalkaväelle	131
Hotchkiss H35	131
The Char léger modèle 1935 H modifié 39	132
Keskiraskas tankki Ranskan ratsuväkidivisioonille 1930-luvun puolessa välissä	135
Ratsu- ja jalkaväen tankeista	135
SOMUA S35	135
SOMUA S35 tankkien käytöstä	137
SOMUA SAu 40	138
SOMUA S40	138

Jalkaväen uuden keskiraskaan tankin suunnittelu 1930-luvun puolessa välissä	139
Char G1	140
Char G1P	141
Char G1F	142
Char G1B	143
Char G1L	143
Char G1R	144
Tankkien tornien suunnittelu Ranskassa	145
ARL 44	146
TANKIT VALTAAVAT TAISTELUKENTÄN TOISESSA MAAILMANSODASSA	149
LIITE Ranskan tankkituotantoa maailmansotien välissä	151

ESIPUHE

Tämä kirja on tutkimustyö Ranskassa valmistettujen tankkien historiasta ensimmäisen maailmansodan alusta toisen maailmansodan loppuun asti.

Aseistettujen polttomoottoristen ajoneuvojen kehitys ja käyttöönotto tapahtuivat nopeasti ensimmäisen polttomoottoripyörän sekä kolmi- ja nelipyöräisen auton keksimisen jälkeen. Maailman ensimmäinen polttomoottorilla varustettu moottoripyörä Reitwagen valmistettiin Saksassa vuonna 1885. Sen suunnittelijoina olivat Gottlieb Daimler ja Wilhelm Maybach. Karl Benz patentoi 29.1.1886 ensimmäisen polttomoottorikäyttöisen auton. Sotilaskäyttöön suunnitellut ajoneuvot aseistettiin aluksi konekivääreillä. Ensimmäisenä panssarointina oli konekiväärin eteen asennettu teräksinen asekilpi. Ajoneuvojen suojaaminen teräslevyillä alkoi 1900-luvun alussa. Pian niihin asennettiin myös teräslevystä valmistettuja pyöriviä tornejia. Ajoneuvoissa käytetyt kapeat täyskumiset ja ilmatäytteiset renkaat edellyttivät kova pohjaisen maaston tai tiestön ajoalustakseen.

Tankki kehitettiin Ranskassa ja Iso-Britanniassa ensimmäisen maailmansodan konekiväärien, tykistön ja piikkilankaesteiden taisteluhautoihin pysäyttämän hyökkäyksen uudelleen liikkeelle saamiseksi. Tankissa yhdistettiin polttomoottorilla liikkuvien kuorma-autojen ja telatraktoreiden parhaat ominaisuudet aseistetun panssarilla suojatun rakenteen sisälle. Erilaisia kolmi- ja nelipyöräisiä ajoneuvoja oli käytetty aivan 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa lähinnä konekiväärien moottoroituina alustoina. Tämän ajan panssaroidut pyöräajoneuvot pystyivät liikkumaan vain tiestöllä ja kovalla ajoalustalla. Tela oli ratkaisu aseistetun, suojatun ajoneuvon käyttämiseksi myös maastossa, pehmeillä ja hirvittävän tykistötulen rikkomalla ensimmäisen maailmansodan taistelukentällä.

Ensimmäisen maailmansodan rauhanehdot kielsivät Saksalta tankkien kehittämisen ja valmistuksen. Vallankumousten kaataman tsaarin Venäjän jälkeen syntynyt Neuvostoliitto käynnisteli vasta omaa tankkituotantoaan. Miten Ranska käytti maailmansotien välissä ensimmäisen maailmansodan aikana tankkien suunnittelussa ja valmistuksessa saavuttamansa etumatkan? Ensimmäisen maailmansodan jälkeen Ranska oli todellinen panssarivaunujen suurvalta. Ranskan armeijan käytössä oli noin 2 800 kevyttä Renault FT17 tankkia. Iso-Britanniassa uskottiin ilmeisesti lujemmin Kansainliiton ”ikuisen rauhan” säilyttämiskykyyn. Iso-Britannia supisti voimakkaasti ensimmäisen maailmansodan panssarijoukkojaan ja romutti runsaasti valmistamiaan tankkeja. Muilla valtioilla ei ensimmäisessä maailmansodassa eikä heti sen jälkeen ollut merkittävää omaa tankkituotantoa.

Ranska säilytti suuren osan panssarijoukoistaan palveluskäytössä ja reservissä. Panssarijoukkoihin oli sijoitettu 1260 tankkia. Loput Renault FT17 tankeista säilytettiin taistelukuntoisina. Ranskalla olikin 1920-luvun alussa maailman suurimmat panssarijoukot. Vahvat panssarijoukot ja suuri tankkien lukumäärä hidasti hetken tankkien uusimisprosessin. Toisena syynä tankkikehityksen hidastumiseen oli varmastikin ensimmäisen maailmansodan vaurioiden korjaukseen tarvittavat mittavat varat. Jean Baptiste Eugene Estienne laati vuonna 1922 viralliset linjaukset pitkän ajan tankkikehityksen suunnasta. Linjauksiin ei kuulunut uuden kevyen tankin valmistamista. Estienne näki ensisijaisen tarpeen raskaiden läpimurtotankkien suunnittelulle ja valmistukselle.

Tämä tutkimustyö on kunnianosoitus erityisesti Ranskan tankkien ennakkoluulottomille kehittäjille, valmistajille ja taistelukäyttöön ottajille. Ranskalaisen tankin kehitys on mielenkiintoinen myös syystä, että Suomen ensimmäinen panssarivaunu Renault FT17 hankittiin juuri Ranskasta. Olisiko Ranskasta löytynyt Renault FT17 tankin seuraaja 1930-luvun alussa?

LUKIJALLE

Tämän tutkimustyön ensimmäinen osa 1910-luvun loppuun perustuu suurelta osin kirjoihin *Tanks in the Great War 1914-1918*, Brevet-Colonel J.F.C. Fuller ja *Tanks 1914-1918*, Liut.Colonel Sir Albert G. Stern. Nämä lähteet lienevät eräät luotettavimmista, koska Fuller toimi Ranskaan sijoitettujen tankkijoukkojen komentajana ja Stern vastasi suurimmalta osalta Iso-Britannian tankkien suunnittelun ja valmistuksen koordinoinnista. Nämä kirjat on julkaistu pian ensimmäisen maailmansodan päättymisen jälkeen 1920-luvun alussa. Tutkimustyön toinen osa, maailmansotien välinen aika, perustuu vastaavan ajan ranskalaisista tankeista koottuun kuva-aineistoon. Tankkeihin ja niiden kehitykseen liittyvä tieto on koottu ympäri internetiä hajallaan olevasta panssarialan harrastajien ja panssarialan yhteisöjen internettiin laatimista tiedon palasista. Tutkimustyön kuva-aineisto on noin 105-70 vuotta vanhaa. Alkuperäiset kuvat antavat varmasti oikean käsityksen tankkien kehityksen ja käytön ajalta. Kuvat ovat hyvänä lähteenä vaikkapa myös pienoismallien rakentajille.

Maailmansotien välissä tapahtunut ranskalaisten tankkien kehitystyö ja tuotanto on mielenkiintoinen myös syystä, että Ranskalla oli ennen toisen maailmansodan alkua maailman paras ja tehokkain tankkikalusto. Natsi-Saksan hyökätessä Ranskaan vuoden 1940 toukokuussa Saksalla oli käytössään 2445 tankkia. Tankeista suurin osa oli kevyesti aseistettuja. Ranskalla ja liittoutuneilla oli käytössään lähes 4000 tankkia, joista suuri osa oli saksalaisia tankkeja paremmin aseistettuja. Tankkien ja muun sotakaluston määrä eivät useinkaan ratkaise sodan lopputulosta. Ranskan ja liittoutuneiden passiivinen puolustus johti vuoden 1940 kesän alussa täydelliseen tappioon natsi-Saksan panssaridivisioonien nopeaan, syvälle ulottuviin tavoitteisiin perustuneen liikesodan, salamasodan, seurauksena.

Tankki ja sitä torjumaan kehitetyt järjestelmät syntyivät ja kehittyivät rintarinnan. Välillä monet panssarintorjunnan asiantuntijat ovat nähneet tankin roolin taistelukentällä romahtaneen. Tankki ja sen eri käyttötarkoituksiin kehitetyt taisteluajoneuvot ovat kuitenkin säilyttänyt asemansa taistelukentän liikkeen ja vastustajan panssarikaluston tuhoajina. Viime vuosienkin taistelukokemusten perusteella monet Yhdysvaltojen kenraalit sanovat, että eivät lähtisi taisteluun ilman tankkeja. Vihollinen pystytään tuhoamaan monilla nykyaikaisilla asejärjestelmillä. Tankki eri muunnoksineen tarvitaan vähintäänkin täydentämään vihollisen tuhoaminen ja hyökkäyksen tavoitealueiden haltuunottoon ja miehittämiseen. Tankin kehityksen ja historian tuntemus luo vankan perustan myös tämän ajan panssarialan tuntemiselle ja kehittämiselle.

Kiinnostuin tankkien historiasta ja kehityksestä jo 1970-luvun lopussa panssariupseerin koulutukseen liittyen. Kiinnostuksen seurauksena aloin kirjoittaa tankin / panssarivaunun kehityksestä ja nykytilasta kertovia artikkeleita Panssarikillan julkaisemaan Panssarilehteen. Vuosikymmenten saatossa tankin historiasta on löytynyt aina uutta ja kiehtovaa tietoa.

Ranskan tankit 1915-1950 on tutkimustyö ranskalaisen tankin kehityksestä ensimmäisestä maailmansodasta toisen maailmansodan loppuun. Tankki kehitettiin Iso-Britanniassa ja Ranskassa lähes saman aikaisesti ensimmäisen maailmansodan taisteluautoihin pysähtyneen hyökkäyksen uudelleen käynnistämiseksi. Tankki pystyi murtamaan piikkilankaesteiden sekä tykistön ja konekiväärien tulella toteutetun puolustuksen. Ensimmäisen ja toisen maailmansodan välisenä aikana monet valtiot luottivat Kansainliiton voimaan rauhan säilyttäjänä. Tankkien kehitys hidastui tai lähes pysähtyi monissa maissa. Ranska jatkoi tankkiensa kehitystyötä sotien välisenä aikana. Ranska valmisti sotien välisenä aikana Neuvostoliiton jälkeen eniten uusia tankkeja. Iso-Britannia jatkoi tankkien kehitystä selvästi Ranskaa pienemmin askelin. Ensimmäisen maailmansodan rauhanehdot kielsivät Saksalta tankkien kehittämisen ja valmistamisen. Yhdysvallat vetäytyivät omalle mantereelleen ja jatkoivat hitaasti tankkien kehittämistä.

Eversti Jean Baptiste Estienne esitti 24.8.1914 seuraavan ajatuksen: "Tämän sodan voittaja on se, joka ensimmäisenä sijoittaa 75 mm tykin kaikissa maastoissa liikkuvaan ajoneuvoon." Vuonna 1922 Estienne julkaisi Ranskan tankkikehityksen viralliset pitkän ajan linjaukset: "Ensisijaisena tarpeena on raskaiden läpimurtotankkien suunnittelu ja valmistus." Ranska valmisti ensimmäisen ja toisen maailmansodan välisenä aikana tankkeja jalkaväki-, ratsuväki- ja panssaridivisioonien käyttöön. Tankeille määritettiin kunkin joukon tarpeiden mukaiset käyttäjän vaatimukset ennen suunnitteluprosessin käynnistämistä. Estienne toimi Ranskan panssarijoukkojen komentajana vuoteen 1927 asti.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi